T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TRABZON ÇAYKARA BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: Taşınır Hesaplarına İlişkin Kayıtların Karşılaştırılması Tablosu 21

www.balioglu.net

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
R.G.	Resmi Gazete

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması

2. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Yapılandırılmış Borçların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

4. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

6. Banka Kredilerinin Vadelerine Uygun Hesaplarda İzlenmemesi

7. Ödenen Depozito ve Teminat Tutarlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

8. Gider Taahhütleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

2. Alınan Teminat Mektupları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

4. Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5. Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki İhalelerde Yasaklılık Teyitlerinin Hatalı Yapılması

6. Bankadan Ödendiğine İlişkin Hesap Özet Cetveli veya Dekont Bulunan Tutarların Bankalar Hesabına Kaydedilmemesi

7. Hibe Kapsamında Yaptırılan İşlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

8. Belediye Şirketine Yapılan Ödemelerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

9. Kira Artışı ve Katma Değer Vergisi Uygulamalarında Hata Yapılması

www.balioglu.net

10. Belediye Tarafından Yürütülen Cephe Yenileme Projelerinde Bazı Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

11. Bazı Ödemelerde Vergi Borcu Yoktur Sorgulamasının Yapılmaması

12. Kırsal Yerleşim Özelliği Taşıdığı Tespit Edilen Mahallelerin, Belediye Meclis Kararı Alınmadan Kırsal Mahalle Olarak Kabul Edilerek Mevzuatta Yer Alan Hükümlerin Uygulanması

13. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çaykara Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

www.balioglu.net

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Çaykara Belediyesinin karar organı olan Çaykara Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 12 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Çaykara Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 11 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar İşleri Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Muhtarlıklar Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, Zabıta Komiserliği ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan bir adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen bir adet başkan yardımcısı bulunmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	89	12
Sözleşmeli Personel	4	4
Kadrolu İşçi	44	20
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**137**	**36**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	31	31

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 1 adet şirket bulunmaktadır.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çaykara Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Çaykara Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	5.267.402,05	-100.300,00	5.167.102,05	4.718.457,57	448.644,48	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	716.641,80	290.300,00	1.006.941,80	791.256,22	215.685,58	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	7.668.495,11	3.080.400,00	10.748.895,11	10.687.911,47	60.983,64	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	2.000.000,00	-1.049.000,00	951.000,00	950.460,51	539,49	0,00
05	Cari Transferler	0,00	298.057,13	-240.800,00	57.257,13	55.175,48	2.081,65	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	1.396.162,50	-1.055.000,00	341.162,50	340.681,44	481,06	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	1.295.241,41	-925.600,00	369.641,41	0,00	369.641,41	0,00
Toplam		**0,00**	**18.642.000,00**	**0,00**	**18.642.000,00**	**17.543.942,69**	**1.098.057,31**	**0,00**

Çaykara Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 18.642.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, yıl içinde 17.543.942,69 TL Bütçe Gideri yapılmış, kalan 1.098.057,31 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	2.418.180,02	1.009.892,45	0,00	1.009.892,45	41,76
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.414.859,12	1.483.941,10	0,00	1.483.941,10	104,88
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.891.122,11	2.467.014,48	0,00	2.467.014,48	130,45
05- Diğer Gelirler	8.795.066,25	7.913.827,03	0,00	7.913.827,03	89,98
06- Sermaye Gelirleri	4.122.772,50	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	**18.642.000,00**	**12.874.675,06**	**0,00**	**12.874.675,06**	**69,06**

www.balioglu.net

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %69,06 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%41,76), sermaye gelirleri (%0,00) ve diğer gelirler (%89,98) beklenenin çok altında gerçekleşirken, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%104,88) ile alınan bağış ve yardımlar (%130,45) beklenenin çok üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	5.267.402,05	4.718.457,57	89,58
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	716.641,80	791.256,22	110,41
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.668.495,11	10.687.911,47	139,37
04- Faiz Gideri	2.000.000,00	950.460,51	47,52
05- Cari Transferler	298.057,13	55.175,48	18,51
06- Sermaye Giderleri	1.396.162,50	340.681,44	24,40
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
08- Borç Verme	0,00	0,00	-
09- Yedek Ödenekler	1.295.241,41	0,00	0,00
Toplam	**18.642.000,00**	**17.543.942,69**	**94,11**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %94,11 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumlarına devlet primi giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %10,41 oranında aşılmıştır. Mal ve hizmet alım giderleri beklenenin üstünde %139,37 gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%)[D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%)[E=(C-B)/B]

www.balioglu.net

Vergi Gelirleri	2.784.917,24	3.935.673,03	1.009.892,45	41,32	-74,34
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.815.311,62	1.851.370,63	1.483.941,10	1,99	-19,85
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.051.830,15	4.218.797,72	2.467.014,48	105,61	-41,52
Diğer Gelirler	6.504.678,71	8.032.802,84	7.913.827,03	23,49	-1,48
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	**13.156.737,72**	**18.036.644,22**	**12.874.675,06**	**37,09**	**-28,62**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	-	-
Net Toplam	**13.156.737,72**	**18.038.644,22**	**12.874.675,06**	**37,09**	**-28,62**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 5.163.969,16 TL'lik (-%28,62) azalış göstermiştir. Bu çerçevede vergi gelirlerinde 2.925.780,58 TL (-%74,34), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 367.429,53 TL (-%19,85), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 1.751.783,24 TL (-%41,52), diğer gelirlerde 118.975,81 TL (-%1,48) azalış olmuştur.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	**2018 Yılı (TL) (A)**	**2019 Yılı (TL) (B)**	**2020 Yılı (TL) (C)**	**2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]**	**2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]**
Personel Giderleri	3.553.575,55	3.970.559,75	4.718.457,57	11,73	18,84
SGK Devlet Prim Giderleri	493.575,60	632.125,64	791.256,22	28,07	25,17
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.709.849,07	8.253.876,12	10.687.911,47	23,01	29,49
Faiz Giderleri	569.968,25	769.430,08	950.460,51	34,99	23,53
Cari Transferler	56.801,99	10.836,73	55.175,48	-80,92	409,15
Sermaye Giderleri	0,00	0,00	340.681,44	-	-
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	**11.383.770,46**	**13.636.828,32**	**17.543.942,69**	**19,79**	**28,65**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 3.907.114,37 TL (%28,65) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde 2020 yılında personel giderlerinin 747.897,82 TL (%18,84), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 159.130,58 TL (%25,17), mal ve hizmet alım giderlerinin 2.434.035,35 TL (%29,49), faiz giderlerinin de 181.030,43 TL (%23,53) arttığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 20.955.564,77 TL, Faaliyet Geliri 12.599.401,38 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 8.356.163,39 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çaykara Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Çaykara Belediyesi Personel Limited Şirketi	10.000,00	10.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çaykara Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu

www.balioglu.net

bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

www.balioglu.net

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları,

www.balioglu.net

Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

www.balioglu.net

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Ancak bu hususlarla ilgili 2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli bilgi/belgeler/mali tablolar kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanmıştır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir.

İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve

yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 41'inci maddesindeki *"Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar. Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer. Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir."* hükmü uyarınca Kurum tarafından stratejik plan ve kamu iç kontrol standartları uyum eylem planı hazırlanmamıştır.

Kurumun teşkilat şeması belirlenmiş; birim faaliyet raporları düzenlenerek güvence beyanı verilmiş; Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde tasarlanmış; Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikâyet ve önerileri CİMER üzerinden takip edilmiştir.

Muhasebe yetkilisinin, Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerindeki şartları taşıdığı; İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol uygulamalarının bulunmadığı; İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerinin kamuoyuna duyurulmadığı; İç kontrol sisteminin

www.balioglu.net

yıllık olarak değerlendirilmediği ve üst yöneticiye raporlama yapılmadığı; Kurum stratejik amaç ve hedeflerine yönelik riskler hususunda özel bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 67'nci maddesinin (i) fıkrasında işlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek İç Denetim Koordinasyon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda Kurumda iç denetçi kadrosu ve iç denetçi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çaykara Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması

Bir kısım taşınmaza ilişkin muhasebe kayıtları mevzuatına uygun olarak yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri düzenleyen 187'nci maddesinde maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümlerine göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde Ek 1'deki Kayıt Planı'nın "Tapuda Kayıtlı Olan

Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı; Ek 1'deki Kayıt Planı'nın "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazlar ile "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede parkların, yeşil alanların, genel mezarlıkların, meraların ve yaylaların iz bedeli ile takip edilmemesi, tapuda kayıtlı olan bazı arsa ve binaların da muhasebe kayıtlarında yer almaması sonucu 25 Maddi duran varlıklar hesap grubunun hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda adı geçen maddi duran varlıkların, mevzuatına uygun şekilde ilgili muhasebe hesaplarına kaydedildiği belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemleri yılı geçtikten sonra yapıldığından söz konusu hesap grubu, gerçek durumu yansıtmamaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 2: Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

191 İndirilecek katma değer vergisi hesabının hatalı kullanımı sonucu 190 Devreden katma değer vergisi hesabı olması gerekenden fazla görünmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde mahalli idarelerin bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yapacağı; bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın aldığı mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisini indirim konusu yapamayacağı ve bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği hükme bağlanmıştır.

Mezkur Yönetmelik'in 190 Devreden katma değer vergisi hesabının işleyişini düzenleyen 152'nci maddesinde ay sonlarında devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamı, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının bu hesaba borç, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinin 391 Hesaplanan katma değer vergisi hesabına borç, indirilecek katma değer vergisi hesabının borç

bakiyesinin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabına alacak, varsa devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesinin 190 Devreden katma değer vergisi hesabına alacak kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınan mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisinin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabına kaydedildiği, kaydedilen bu tutarların da ay sonlarında 190 Devreden katma değer vergisi hesabına aktarılması sonucu bu hesabın 6.385.768,58 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 3: Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Yapılandırılmış Borçların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

www.balioglu.net

17.11.2020 tarih 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a göre yapılandırılmış Sosyal Güvenlik Kurumu borçları muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabının niteliğini düzenleyen 278'inci maddesinde bu hesabın kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılacağı hususu düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 438 Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabının niteliğini düzenleyen 322'nci maddesinde de bu hesabın kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a göre yapılandırılan Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarının 368 Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı ile 438 Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında

izlenmemesi sonucu bu hesapların toplam 6.184.184,69 TL tutarında hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 4: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İller Bankasınca kesilen İdarenin ortaklık payları 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmemiştir.

6107 sayılı Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu, 3'üncü fıkrasında da 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın Bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği hükme bağlanmıştır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 178'inci maddesinde bu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararların, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede İlbank sermaye payı tutarının 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında izlenmemesi sonucu bu hesabın 1.050.723,47 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 5: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan harcamalar 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabının niteliğini düzenleyen 204'üncü maddesinde bu hesabın yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan harcamaların 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı yerine 630 Giderler hesabında takip edildiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan harcamaların artık 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlendiği belirtilmiştir. Bulguya ilişkin yılı içinde herhangi bir düzeltme kaydı yapılmadığından söz konusu hesap, gerçek durumu yansıtmamaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 6: Banka Kredilerinin Vadelerine Uygun Hesaplarda İzlenmemesi

Vade ayrımı yapılmaksızın kullanılan banka kredilerinin tamamı 300 Banka kredileri hesabında izlenmektedir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 300 Banka kredileri hesabının niteliğini düzenleyen 232'nci maddesinde bu hesabın kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400 Banka kredileri hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 400 Banka kredileri hesabının niteliğini düzenleyen 301'inci maddesinde de bu hesabın kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yıldan fazla borçlarının izlenmesi için kullanılacağı hususu düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede kullanılan banka kredilerinden vadesi bir yıldan fazla olanların 300 Banka kredileri hesabında izlenerek bu hesabın 2.311.593,89 TL fazla, 400 Banka kredileri hesabının da aynı tutar kadar eksik bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 7: Ödenen Depozito ve Teminat Tutarlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Belediye tarafından ödenen depozito ve teminatların aktifleştirilmeden, giderleştirildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı (mükerrer) R.G.'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 95'inci maddesinde; *"126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı, Hesabın niteliği- (1) Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan mevzuat hükmüne göre idareler tarafından nakit olarak ödenen depozito ve teminat tutarlarının 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, Tarım ve Orman Bakanlığından yapılan kiralamalarda ödenen depozito ve teminat tutarlarının 630 Giderler hesabında kaydedildiği görülmüştür. İdare tarafından nakit olarak ödenen depozito ve teminatların 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 8: Gider Taahhütleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İdare tarafından yapılan sözleşmelere ilişkin taahhüt kayıtları yapılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 92 Taahhüt hesaplarını düzenleyen 448'inci maddesinde bu hesap grubunun yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütlerinin, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütler, bunlara yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı; hesap grubuna ilişkin işlemleri düzenleyen 449'uncu maddesinde ise ihale mevzuatına göre ihale işlemleri tamamlanarak mal ve hizmet alımı ve yapım işleri için yapılan sözleşmelere ilişkin olarak hazırlanan ihale dosyasının iki nüshasının düzenlenecek ilk hakedişle birlikte muhasebe birimine verileceği, muhasebe birimince bu sözleşmelere dayanılarak taahhüt tutarının, taahhüt kartına yazılacağı ve gider taahhütleri hesabına kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 920 Gider taahhütleri hesabının niteliğini düzenleyen 450'nci maddesinde de bu hesabın yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı; 921 Gider taahhütleri karşılığı hesabının niteliğini düzenleyen 452'nci maddesinde de bu hesaba gider taahhütleri hesabına borç ve alacak yazılan tutarların kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri için taahhüt kartı düzenlenmediği, taahhüt tutarlarının da 920 Gider taahhütleri hesabı ile 921 Gider taahhütleri karşılığı hesabında izlenmediği, böylece bu hesapların 335.273,47 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirlenen yükümlülüklerin bir kısmının yerine getirilmemesi sonucu aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

1. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde hurdanın ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınırlar ile üretim sırasında elde edilen kırpıntı, döküntü ve artık parçalar olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Kullanılmaz hale gelme, yok olma veya sayım noksanı nedeniyle çıkış" başlıklı 27'nci maddesinde ise tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişmeler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşınırın ölmesi halinde Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı hususları düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınırların hurdaya ayırma işlemlerinin yapılmadığı, böylece her biri birer kamu kaynağı olan bahse konu taşınırların hurda ambarına gönderilmemesi sonucu değer kaybına uğradığı görülmüştür.

2. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 36'ıncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği; bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği; fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlemin uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemede dayanıklı taşınırların bazılarına taşınır kayıt yetkilisi tarafından sicil numarası verilmediği; sicil numarası verilmiş olan dayanıklı taşınırların bazılarında ise bu numaraların yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmediği görülmüştür.

3. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde demirbaş, makine ve cihazların kamu görevlilerinin kullanımına verilmesinde 6/A örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenleneceği; (ç) bendinde ise Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenleneceği, bunlar için Taşınır Teslim Belgesi düzenlenmeyeceği, listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede demirbaş, makine ve cihazların taşınır teslim belgesi düzenlenmeden kamu görevlilerinin kullanımına verildiği, ayrıca Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenlenmediği görülmüştür. Bu durum ambar mevcudu ile taşınır kayıtları arasında uyumsuzluğa neden olmakta ve taşınır mevzuatı açısından kamu görevlilerinin sorumluluğunu belirlemeyi de olanaksız hale getirmektedir.

4. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde kamu idarelerine ait taşınırların taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımının yapılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede 2020 yılı sonunda taşınır sayımlarının yapılmadığı görülmüştür.

5. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde taşınır kayıt yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan satın alma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen taşınır işlem fişlerinin bir nüshasının ödeme emri belgesi ekinde muhasebe birimine gönderileceği; diğer şekillerde edinilen taşınırların girişleri ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırların çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu hususları düzenlenmiştir. Maddenin devamında da Muhasebe yetkililerinin, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen taşınır işlem fişlerinde gösterilen tutarları II. düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydedeceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre taşınır hesapları açısından mali yılsonu itibariyle Mali Tablolarda yer alan rakamlar ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelindeki rakamların birbiri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede İdare Kesin Mizanı'nda yer alan taşınır hesapları ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli'nde yer alan taşınır hesaplarının birbiri ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Tablo 8: Taşınır Hesaplarına İlişkin Kayıtların Karşılaştırılması Tablosu

Hesap Adı	Kesin Mizandaki Borç Kalanı Tutarı (A)	İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelindeki Gelecek Yıla Devir Tutarı (B)	Fark (A-B)
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	19.158,48	34.975,20	-15.816,72
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	815.708,02	1.332.942,70	-517.234,68
254 Taşıtlar Hesabı	1.790.446,23	1.310.474,29	479.971,94
255 Demirbaşlar Hesabı	155.058,97	221.297,00	-66.238,03

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş; bulguda tespiti yapılan hususlarla alakalı mevzuatında belirtilen komisyonların kurulduğu, gerekli görevlendirilmelerin yapıldığı, taşınır hesapları arasındaki tutarsızlıkların en kısa sürede düzeltilerek taşınır iş ve işlemlerinin ilgili Yönetmelik'e göre yürütüleceği belirtilmiştir. Ancak taşınır hesaplarına ilişkin tutarsızlıkların giderilmesi için yılı içerisinde herhangi bir düzeltme işlemi yapılmadığından bu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır. Bununla birlikte bulguda yer alan diğer tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Alınan Teminat Mektupları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Yüklenicilerden alınan ancak süresi geçtiği için hükümsüz hale gelmiş olan kesin ve ek kesin teminat mektupları muhasebe kayıtlarından çıkarılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 910 Alınan teminat mektupları hesabının niteliğini düzenleyen 434'üncü maddesinde bu hesabın, muhasebe birimlerine teminat ve depozito olarak teslim edilen teminat ve garanti mektupları ile şahsi ve garantiye ilişkin belgeler ve bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için kullanılacağı; 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabının niteliğini düzenleyen

437'nci maddesinde de bu hesaba, alınan teminat mektupları hesabına yazılan tutarların kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede süresi geçtiği için teminat mektubu vasfını kaybetmiş olan kesin ve ek kesin teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarından çıkarılmamasından dolayı 910 Alınan teminat mektupları hesabı ile 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabının 211.500,00 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 3: Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Kiraya verilen gayrimenkuller kayıtlı değerleri ile muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990 Kiraya verilen duran varlıklar ile ilgili Hesabın işleyişi başlıklı 475'inci maddesinde bu hesabın kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı; hesabın işleyişi başlıklı 476'ncı maddesinde de kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabına alacak kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerinin 990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabında izlenmemesi sonucu söz konusu hesapların 1.859.500,00 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Belediyenin tahsil edeceği maddi duran varlık kira gelirleri muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı başlıklı 306/U maddesinde bu hesabın kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacağı, 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabı başlıklı 36/V maddesinde de bu hesaba 99 Diğer nazım hesaplar adlı hesap grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarların karşılık olarak kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede kiraya verilen taşınmazlarından elde edilecek kira gelirlerinin 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabında izlenmemesi sonucu bu hesapların 982.540,00 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında 993 Maddi Duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabının, kira tahsilatı yapıldığında kullanılacağı belirtilmiştir. Oysa yukarıda da detaylıca anlatıldığı üzere adı geçen muhasebe hesapları kira tahsilatı yapıldıkça değil, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacaktır.

www.balioglu.net

Bulguya ilişkin herhangi bir düzeltme işlemi yapılmamış olduğundan söz konusu hesaplar, gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 5: Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki İhalelerde Yasaklılık Teyitlerinin Hatalı Yapılması

Sermaye şirketi niteliğindeki isteklilere ilişkin yasaklılık teyidi hatalı yapılmaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30.5.2'nci maddesinde yasaklılık teyidi yapılırken aday ve istekliler ile bunların şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortaklarının, sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortakları ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile başvuru veya teklifi ya da sözleşmeyi imzalayanın, başka bir ifade ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanacağı ve Kamu İhale Kurumundan teyit ettirileceği hususu düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede 2019/659085 ihale kayıt numaralı "Trabzon İli Çaykara İlçesi 2020 Yılına Ait Akaryakıt Alım İşi"nde, sermaye şirketi niteliğinde olan isteklilerin sermayesinin

yarısından fazlasına sahip ortakları ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından, yapılan tüm ihalelerde yasaklılık teyitlerinin mevzuata uygun olarak yapıldığı belirtilmiştir. Oysa yukarıda örnek olarak belirtilmiş olan ihale de dahil olmak üzere İdarece yapılan ihalelerde sermaye şirketi niteliğinde olan isteklilerin, sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortakları ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin yasaklılık teyidinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla İdarece yapılmış olan ihalelerde, yasaklılık teyitleri bu hususta ötürü hatalı yapılmaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Bankadan Ödendiğine İlişkin Hesap Özet Cetveli veya Dekont Bulunan Tutarların Bankalar Hesabına Kaydedilmemesi

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, bankadan yapılan ödemelerde 102 Banka hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı (mükerrer) R.G. yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 55'inci maddesinde; *"102 Banka hesabı, Hesabın niteliği-(1) Bu hesap, kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının kaydı için kullanılır."*

58'inci maddesinde; *"103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabı, Hesabın niteliği-(1) Bu hesap, kurumun bankadan çekle veya gönderme emri ile yaptıracakları ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

Bu itibarla, banka hesabından yapılan ödemelerde 102 Banka hesabı kullanılmalıdır. 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına, kurumun banka hesabının bulunduğu bankadan yaptırılacak ödemeler için gönderme emri düzenlendiğinde kayıt yapılacak; bankaca kuruma gönderilen banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen çek veya gönderme emri tutarları ise 102 Banka hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili hesapların ay sonu çalıştırıldığı, banka hesap özetinin günlük alınarak hesapların günlük izleneceği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Hibe Kapsamında Yaptırılan İşlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Yapılan incelemede, Belediye tarafından düzenlenen hakedişin ilgili kurum tarafından hibe kapsamında ödenmesi üzerine yapılan işlemlerin hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı (mükerrer) R.G. yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 269'uncu maddesinde; *"360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabı, Hesabın niteliği- (1) Ödenecek vergi ve fonlar hesabı; mevzuatı gereği kamu idarelerince sorumlu veya mükellef sıfatıyla vergi dairesine ödenmesi gereken her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borç tutarlarının izlenmesi için kullanılır."*

270'inci maddesinde; *"(1) Ödenecek vergi ve fonlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Alacak

1) Mevzuatı gereğince nakden veya mahsuben tahsil edilip ilgili vergi dairelerine yatırılması gereken tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan yapılan göndermeler bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya ilgili diğer bir hesaba alacak kaydedilir."

368 ve 369'uncu maddelerinde; *"600 Gelirler hesabı, Hesabın niteliği- (1) Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılır…Hesabın işleyişi- (1) Gelirler hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Alacak

6) Bağış ve yardım olarak tahsil olunan paralar bir taraftan ilgili hesaba borç, bu hesaba alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

www.balioglu.net

Çaykara Belediyesine hibe olarak yaptırılan işlerde (bisiklet yolu-cephe yenileme); belediye tarafından hakedişler düzenlenerek yükleniciye ödenmek üzere ilgili kuruma gönderilmiştir. Düzenlenen hakediş ödeme emri belgesine bağlanarak ödenecek vergiler 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabında; yükleniciye ödenecek tutar 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabında, gider tutarı 630 Giderler hesabında muhasebeleştirilmiştir. Yükleniciye ödenecek tutar ilgili kurum tarafından yüklenicinin hesabına ödenmiş, ödenecek vergi tutarı ilgili tahsil dairesine ödenmek üzere Belediyenin banka hesabına gönderilmiş; bunun üzerine banka hesabı borçlandırılıp, ödenecek vergi alacaklandırılarak ödenecek vergi tutarında mükerrer kayıt yapılmıştır.

Bu itibarla; hakediş düzenlenip ödeme emrine bağlandığında, belediyenin gideri ve banka hesabı ile ilgisi olmadığından 630 Giderler hesabı ve 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına kayıt yapılmaması gerekmektedir. Ödeme başka kurum tarafından yapıldığından ve bağış niteliğinde olduğundan 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabı yerine ilgili Maddi Duran Varlık Hesabı (258, 251, 252); 630 Giderler hesabı yerine 600 Gelirler hesabına kayıt yapılmalı; ödenecek vergiler aynı şekilde ilgili hesaplarına kaydedilmelidir.

www.balioglu.net

Ödenecek vergi tutarı belediye hesabına yatırıldığında 102 Bankalar hesabı ve 600 Gelirler hesabı kullanılarak (önceden kesintiler düşülerek kaydedildiğinden); tahsil dairesine ödendiğinde 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabı ve 102 Bankalar hesabı kullanılarak muhasebeleştirilmelidir. Aksi takdirde hesap ve mali tabloların doğru ve güvenilir sonuçlar taşımayacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve hibe kapsamında yapılan iş ve işlemlerin mevzuatına uygun şekilde muhasebe kayıtlarında izleneceği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Belediye Şirketine Yapılan Ödemelerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Yapılan incelemede, Belediye tarafından personel şirketine yapılan işçi ücreti ödemesinin giderler hesabı yerine mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı (mükerrer) R.G. yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 181'inci maddesinde; *"241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı, Hesabın niteliği- (1) Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara*

nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır."

372'inci maddesinde *"630 Giderler hesabı, Hesabın niteliği- (1) Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

Çaykara Belediyesi personel limited şirketine yapılan işçi ücreti ödemesi tutarı 630 Giderler hesabı yerine, 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmiştir. Söz konusu ödeme gider niteliğinde bir ödeme olduğundan 630 Giderler hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Kira Artışı ve Katma Değer Vergisi Uygulamalarında Hata Yapılması

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, Belediyenin mülkiyetinde bulunan bazı varlıkların kiralanmasında, KDV hesabı ve kira artışının hatalı yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Verginin konusunu teşkil eden işlemler" başlıklı 1'inci maddesinde;

"Türkiye'de yapılan aşağıdaki işlemler katma değer vergisine tabidir:

1. Ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler,

2. Her türlü mal ve hizmet ithalatı,

3. Diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler:

f) Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri,"

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun Gayrimenkul sermaye iradının tarifi başlıklı 70'inci maddesinde *"Aşağıda yazılı mal ve hakların sahipleri, mutasarrıfları, zilyedleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratlar gayrimenkul sermaye iradıdır:*

1. Arazi, bina (Döşeli olarak kiraya verilenlerde döşeme için alınan kira bedelleri dahildir.), maden suları, menba suları, madenler, taş ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları, tuzlalar ve bunların mütemmim cüzileri ve teferruatı;" denilmektedir.

Çaykara Belediyesine ait konkasör tesisleri hizmet binası ve makinaları belediye meclisi kararına istinaden 10 yıllığına ihale komisyonunun 23.12.2013 tarihli kararı ile aylık 16.100,00 TL'den kiraya verilmiştir. Şartname'nin 12'nci maddesi gereği yıl sonunda kira bedeli ÜFE-TÜFE endeksine göre belirlenecektir.

Sözleşme 08.01.2014 tarihinde imzalanmıştır ve süreler bu tarihten sonra başlamaktadır. Şartname, teklif, komisyon kararı ve sözleşmede katma değer vergisinin kira bedeline dahil olup olmadığına ilişkin bir ibare bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Şartname'ye göre aylık kira bedelleri güncellenerek bu kira bedellerine katma değer vergisi tutarı ilave edilmek suretiyle tahakkuk ve tahsilatının yapılması, vergi tutarlarının tahsil dairesine ödenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve Şartname'ye göre aylık kira bedellerinin güncellenip, bu kira bedellerine katma değer vergisi tutarı ilave edilerek tahsilatın yapılacağı ve hesaplanan katma değer vergisinin vergi dairesine ödemesinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Belediye Tarafından Yürütülen Cephe Yenileme Projelerinde Bazı Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Yapılan incelemelerde, cephe yenileme projelerinde Büyükşehir Belediye Meclis kararı olmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı" başlıklı 73'üncü maddesinde;

"..(Ek fıkra: 16/5/2012-6306/17 md.) Büyükşehirlerde büyükşehir belediye meclisinin, il ve ilçelerde belediye meclislerinin salt çoğunluk ile alacağı karar ile masrafların tamamı veya bir kısmı belediye bütçesinden karşılanmak kaydıyla kentin uygun görülen alanlarında bina cephelerinde değişiklik ve yenileme ile özel aydınlatma ve çevre tanzimi çalışmaları yapılabilir. Cephe değişikliği yapılacak binalarda telif hakkı sahibi proje müelliflerine talep etmeleri hâlinde, değiştirilecek cephe veya cephelerin beher metrekaresi için bir günlük net

asgari ücret tutarını geçmemek üzere telif hakkı ödenir. Büyükşehir belediye meclisince uygun görülmesi hâlinde, büyükşehir belediyesi içindeki ilçe belediyeleri kendi sınırları içinde bu fıkrada belirtilen iş ve işlemleri yapabilir.

(Ek fıkra: 16/5/2012-6306/17 md.) Bina cephelerinde değişiklik ve yenileme ile özel aydınlatma ve çevre tanzimi çalışmaları için yapılması gereken iş, işlem ve yetkilendirmeler, kat maliklerinin arsa payı çoğunluğu ile verecekleri karara göre yapılır."

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Yapı ruhsatiyesi" başlıklı 21'inci maddesinde

"Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26'ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatiyesi alınması mecburidir…Belediyeler veya valilikler mahallin ve çevrenin özelliklerine göre yapılar arasında uyum sağlamak, güzel bir görünüm elde etmek amacıyla dış cephe boya ve kaplamaları ile çatının malzemesini ve rengini tayin etmeye yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan yapılar da bu hükme tabidir." denilmektedir.

www.balioglu.net

Çaykara Belediyesi tarafından I. Etap Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, II ve III. Etaplar İller Bankası hibe programı ile finanse edilerek cephe yenileme projesi yapılmıştır.

I.Etap 1.156.501,78TL sözleşme bedeli ile 07.05.2019 tarihinde,

II.Etap 374.318,95TL sözleşme bedeli ile 05.11.2019 tarihinde,

III.Etap 453.261,00TL sözleşme bedeli ile 14.05.2020 tarihinde,

İhale edilmiştir.

Çaykara Belediye Meclisinin 02.10.2019 tarih ve 27 sayılı Kararında ilçe merkezinde ve diğer mahalle merkezlerinde toplam maliyetin %50 belediye, %50 mülk sahipleri tarafından karşılanması suretiyle cephe yenileme kararı alınmıştır.

Mevzuat uyarınca cephe yenileme projelerinde büyükşehir belediye meclisince uygun görülmesi hâlinde, büyükşehir belediyesi içindeki ilçe belediyelerinin kendi sınırları içinde bu işlemleri yapabileceği; bu nedenle ilçe belediye meclisi kararının büyükşehir belediye meclisince uygun bulunması gerektiği; I. Etap cephe yenileme projesi ihale tarihinde İlçe Belediye Meclisi kararının bulunmadığı; kararın daha sonra alındığı; etapların tamamına ilişkin Büyükşehir Meclisi kararının bulunmadığı; ilçe meclisi tarafından toplam maliyetin %50 belediye, %50 mülk sahipleri tarafından karşılanması kararı alındığından buna ilişkin tahakkuk

ve tahsilatların yapılması gerektiği tespit edilerek belediye tarafından yürütülen cephe yenileme projelerinde mevzuat hükümlerine uyulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Bazı Ödemelerde Vergi Borcu Yoktur Sorgulamasının Yapılmaması

Yapılan incelemede, 320 Bütçe emanetleri hesabından yapılan ödemelerde vergi borcu yoktur sorgulamasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları" başlıklı 22/A maddesine göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı'nın yetkili olacağı; aynı maddenin devamında takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği'nin "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" bölümünde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle 5.000 liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, Çaykara Belediyesi tarafından bütçe emanetleri hesabına alınan tutarların ödenmesi sırasında Tebliğ'de belirlenen tutarın üzerindeki ödemelerde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılmadan ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Çaykara Belediyesi tarafından 320 Bütçe emanetleri hesabına alınan tutarların Muhasebe İşlem Fişi ile ödenmesi sırasında Tebliğ'de belirlenen tutarın üzerindeki ödemelerde vergi borcu sorgulaması yapılması ve uygulamanın bu şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş; mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde 5.000,00 TL üzeri yapılan ödemelerde vergi borcu sorgulanması konusunda gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Kırsal Yerleşim Özelliği Taşıdığı Tespit Edilen Mahallelerin, Belediye Meclis Kararı Alınmadan Kırsal Mahalle Olarak Kabul Edilerek Mevzuatta Yer Alan Hükümlerin Uygulanması

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, kırsal mahalle olarak kabul edilen yerler için mevzuatında belirtilen hükümlerin uygulanabilmesi için Belediye Meclisi kararı alınmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na 16.10.2020 tarih ve 31267 sayılı RG.(mükerrer) yayımlanan 7254 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu ile getirilen Ek 3'üncü maddede; "*Köy veya belde belediyesi iken mahalleye dönüşen ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunup sosyo-ekonomik durumu, şehir merkezine uzaklığı, belediye hizmetlerine erişilebilirliği, mevcut yapılaşma durumu ve benzeri hususlar dikkate alınarak ilgili ilçe belediye meclisinin kararı ve teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisinin en geç doksan gün içinde alacağı karar ile kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahalleler, kırsal mahalle kabul edilir. Bu belirlemenin mahalle düzeyinde yapılması esastır. Ancak; tamamı kırsal mahalle olarak tespit edilmeyen diğer mahallelerde de on bin metrekareden az olmamak kaydıyla kırsal yerleşik alan belirlenebilir. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan vasfı bu fıkrada belirtilen usulle kaldırılabilir.*

Büyükşehir belediyesi, birinci fıkra uyarınca ilçe belediyesinden gelen teklifi aynen veya değiştirerek kabul edebilir ya da reddedebilir.

Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde; gelir vergisinden muaf esnaf ile basit usulde gelir vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan bina, arsa ve araziler ile mesken amaçlı kullanılan binalar ve zirai istihsalde kullanılan bina, arsa ve araziler 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisinden muaftır. Bu yerlerde, ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan bina, arsa ve araziler için emlak vergisi %50 indirimli uygulanır. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken bina inşaat harcı ile imarla ilgili harçlar alınmaz; anılan Kanuna göre alınması gereken diğer vergi, harç ve harcamalara katılma payları %50 indirimli uygulanır. Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret en düşük tarifenin işyerleri için %50'sini, konutlar için %25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için bu fıkrada belirtilen muafiyet ve indirimler uygulanmaz.

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 12'nci maddesinin yedinci fıkrası ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun ek 17'nci maddesi hükümlerinden yararlanan yerler; kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenmesi halinde bu madde hükümlerine aykırı olmayan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

Bu madde uyarınca kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerler hakkında 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1'inci maddesinin on beşinci ve yirmi dokuzuncu fıkraları uygulanmaz." denilmektedir.

Bu itibarla, kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahallelerin, kırsal mahalle olarak kabul edilerek maddede yer alan hükümlerin uygulanabilmesi için ilçe belediye meclisinin karar alması gerekir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş; 02.04.2021 tarihinde söz konusu konunun Belediye Meclisinin gündemine alındığı ve kırsal mahallelerin tespiti için konunun ilgili ihtisas komisyonunda görüşülmesine karar verildiği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 13: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Yapılan denetim ve incelemelerde Belediye tarafından alınması gereken Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerine ilişkin herhangi bir tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"...

s) Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

ş) Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

...

z) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi," tanımlamaları yapılmıştır.

Yine aynı Kanun'un "Geçiş hakkının kapsamı" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında;

"*Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar*."

hükmü ile

"Anlaşma serbestisi" başlıklı 25'inci maddesinde;

"*İşletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı*

www.balioglu.net

olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilirler. İşletmeciler, Kurum tarafından istenmesi halinde yapılan anlaşma ile ekleri ve değişikliklerini, her türlü bilgi, belge ile yazışmaları Kuruma bildirmekle yükümlüdürler." hükmüne yer verilmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmeliğin "Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı, geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler. Ayrıca aynı Yönetmelik'in "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; "*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz*." düzenlemesi bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tabloda geçiş hakkı ücretleri ile ilgili sınırlar belirlenmiş, belirlenen ücretlere her yıl üretici fiyatları endeksine güncelleme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Yönetmelik hükümlerine göre Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmecilerin geçiş hakkı için Belediyeye başvuruda bulunarak anlaşma yapması ve bu Yönetmelik'te belirtilen tutarı aşmamak üzere belirlenen geçiş ücretinin anlaşmada gösterilmesi gerekmektedir. Ancak Çaykara Belediyesi tarafından geçiş hakkı ücretlerine yönelik herhangi bir tarife cetveli belirlenmediği ve bu gelire ilişkin herhangi bir tahakkuk veya tahsilat işlemi yapılmadığı görülmüştür.

Mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre Çaykara Belediyesi tarafından kendi tasarrufunda olan yerlerden geçecek telekomünikasyon altyapı ve şebekeleri için bir geçiş hakkı bedeli belirlenmesinin ve işletmecilerden bu geçiş haklarıyla ilgili belirlenen bedellerin tahsilatının yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve Belediye Meclisinin 02.06.2021 tarih ve 29 sayılı kararı ile "Geçiş Hakkı Ücretleri" tespit edildiği, ilçede şebekesi bulunan telekomünikasyon şirketlerine sözleşmeye davet yazısının gönderildiği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net